

ข้อมูลปริมาณการขนส่งสินค้าโดยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

สำหรับการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) เป็นรูปแบบการขนส่งสินค้าด้วยวิธีการผสมผสานการขนส่งหลายรูปแบบจากสถานที่หนึ่ง หรือจากผู้ส่งสินค้าต้นทางไปสู่สถานที่หนึ่ง หรือต่อเนื่องไปจนถึงสถานที่ หรือผู้รับสินค้าปลายทาง โดยการส่งมอบนั้น อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการขนส่งรายเดียว หรือภายใต้สัญญาขนส่งเพียงฉบับเดียว เป็นลักษณะการขนส่งซึ่งเหมาะสำหรับการขนส่งเชื่อมโยงในระดับภูมิภาค หรือการขนส่งระหว่างประเทศ นับได้ว่าการขนส่งดังกล่าว เป็นการผสมผสานการขนส่งสินค้า เช่น ทางถนน ทางรถไฟ ทางน้ำ ฯลฯ โดยแนวคิด และเป้าหมายในการใช้การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ มุ่งเน้นไปที่การทดแทนการขนส่งทางถนนเพียงอย่างเดียว โดยรูปแบบของการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบที่ใช้และเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน มีดังต่อไปนี้

(๑) ประเภท Sea-Air ซึ่งเป็นการใช้วิธีการขนส่งทางทะเลเชื่อมต่อกับวิธีการขนส่งทางอากาศ

(๒) ประเภท Rail/Road/Inland หรือ Waterway-Sea-Rail/Road/Inland

(๓) ประเภท Air-Truck ซึ่งเป็นการใช้การขนส่งทางรถบรรทุกสนับสนุนการขนส่งทางอากาศ

(๔) ประเภท Land Bridge ซึ่งเป็นการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบระหว่างประเทศที่ใช้รูปแบบการขนส่งทางบกเชื่อมกับการขนส่งทางทะเลเข้าด้วยกัน ในลักษณะ Sea-Land-Sea โดยนิยมใช้ตู้สินค้าบรรทุกของขนส่งต่อเนื่องข้ามทวีป โดยเชื่อมทะเลสองฟากแผ่นดินเข้าด้วยกันลักษณะคล้ายสะพานบก

(๕) ประเภท Mini Bridge ซึ่งการขนส่งลักษณะนี้คล้ายกับ Land Bridge แต่เป็นการเชื่อมการขนส่งแบบ Sea-Land เท่านั้น และโดยมากเป็นการเชื่อมระหว่างการขนส่งทางทะเลกับทางรถไฟ

โดยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในประเทศไทย จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในประเทศไทยก็เพื่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

(๑) การมีผู้ประกอบการการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport Operators: MTOs) ตั้งอยู่ในประเทศไทย จะทำให้ค่าระวางส่วนใหญ่อยู่ในประเทศ และลดดุลการค้าของประเทศ

(๒) การคำนวณเวลาและต้นทุนขนส่งทำได้ง่ายขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการสามารถควบคุมการขนส่งทั้งวงจรได้

(๓) การพัฒนาการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ จะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้า เนื่องจากขั้นตอนทางพิธีการศุลกากรจะลดน้อยลง และรัฐบาลยังสามารถใช้ประโยชน์จากการมีขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

(๔) การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบจะก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้กับบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น รวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มากขึ้น

(๕) สามารถใช้ระบบการขนส่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ โดยเฉพาะการขนส่งทางรถไฟ เพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการขนส่งสินค้า

ซึ่งการขนส่งสินค้าในระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยจะพึ่งพาระบบการขนส่งทางถนนมากที่สุด ของปริมาณการขนส่งทั้งหมดของประเทศไทย รองลงมา คือ การขนส่งทางชายฝั่งทะเล และทางราง และสุดท้ายทางอากาศ นั่นเป็นเพราะโครงสร้างการขนส่งทางถนนมีความก้าวหน้า และมีเส้นทางเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงถึงกัน ทำให้เอื้อต่อการใช้มากกว่าการขนส่งทางอื่น ๆ แต่ในปัจจุบันการขนส่งทางถนนได้พบข้อจำกัดที่เห็นชัดขึ้นนั่นก็คือ ต้นทุนค่าน้ำมัน เป็นตัวผลักดันให้ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินงานอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและมีต้นทุนต่ำที่สุดภายใต้สภาวะของราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากการเก็บสถิติและวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ พบรายละเอียดดังนี้

ปริมาณและอัตราการขยายตัวของการขนส่งสินค้าภายในประเทศ

หน่วยนับ : พันตัน

รูปแบบการขนส่ง	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ทางถนน อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๔๕๘.๗๘๑ ๓.๖%	๔๕๘.๘๒๘ ๐.๐%	๔๖๕.๐๒๐ ๑.๓%	๔๘๒.๓๕๘ ๓.๗%
ทางราง อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๑๑.๘๔๙ ๑๑.๑%	๑๑.๙๒๐ ๐.๖%	๑๐.๘๒๙ -๙.๒%	๑๑.๓๕๖ ๔.๙%
ทางน้ำภายในประเทศ อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๔๗.๔๒๒ ๑.๐%	๔๕.๔๑๓ -๔.๒%	๕๐.๑๑๓ ๑๐.๓%	๕๐.๙๐๗ ๑.๖%
ชายฝั่งทะเล อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๔๔.๒๖๓ ๗.๒%	๔๕.๔๔๑ ๒.๗%	๔๖.๖๗๓ ๒.๗%	๕๑.๘๗๒ ๑๑.๑%
ทางอากาศ อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๖๘ ๗.๙%	๗๐ ๒.๙%	๖๐ -๑๔.๓%	๕๙ -๑.๗%
ปริมาณการขนส่งสินค้าภายในประเทศ ในภาพรวม อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๕๖๒.๓๘๓ ๓.๘%	๕๖๑.๖๗๒ -๐.๑%	๕๗๒.๖๙๕ ๒.๐%	๕๙๖.๕๕๒ ๔.๒%

ที่มาข้อมูล : กระทรวงคมนาคม

ปริมาณและอัตราการขยายตัวการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

หน่วยนับ : พันตัน

รูปแบบการขนส่ง	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ทางถนน อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๒๔.๕๗๔ ๔.๗%	๒๖.๑๔๒ ๖.๔%	๒๗.๕๒๕ ๕.๓%	๓๒.๒๙๗ ๑๗.๓%
ทางราง อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๑๐๓ -๒๙.๕%	๙๗ ๕.๘%	๘๐ -๑๗.๕%	๑๒๖ ๕๗.๕%
ทางน้ำภายในประเทศ อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๑๙๔.๓๑๘ ๐.๕%	๑๘๖.๐๘๗ -๔.๒%	๒๐๔.๒๙๓ ๙.๘%	๒๐๒.๑๐๔ -๑.๑%
ชายฝั่งทะเล อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๗๔๖ ๒.๙%	๖๗๙ -๙.๐%	๖๙๖ ๒.๕%	๖๘๘๒ -๑.๑%
ทางอากาศ อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๒ -๓๓.๓%	๑ -๕๐.๐%	๑ ๐.๐%	๒ ๑๐๐.๐%
ปริมาณการขนส่งสินค้าระหว่าง ประเทศในภาพรวม อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๒๑๙.๗๔๓ ๐.๘%	๒๑๓.๐๐๖ -๓.๑%	๒๓๒.๕๙๕ ๙.๒%	๒๓๕.๒๑๗ ๑.๑%

ที่มาข้อมูล : กระทรวงคมนาคม